

સવસ્ ૨૦૬૫ ચૈત્ર સુદ ૩

સને. ૨૦૦૯ તા. ૧૨-૪-૦૯

-: પ્રકાશક :-
શ્રીસ્વામિનારાયણ
મંદિર ભુજ - કચ્છ.

કમ્પોઝ સેટીંગ
શ્રીનરનારાયણદેવ
કોમ્પ્યુટર

નિષ્કુળાનંદમુનિ કૃત શ્રીહરિસ્મૃતિ:

www.jayswaminarayan.org

શ્રીહરિસ્મૃતિ:

દોહા- મનોહર સુંદર મૂરતિ, સહજાનંદ સુખરૂપ ।
નખશિખ સુધી નિરખતાં, આવે આનંદ અનૂપ ॥૧॥
પ્રથમ પ્રભુ પ્રગટને, રાખું હૃદયામાંય ।
અંગોઅંગ અવલોકીને, અંતર રહું ઉછાય ॥૨॥

ચોપાઈ - પુરુષોત્તમ પરમ દયાળ, નાથ નિરખ્યા છે ।
શ્રી ભક્તિધર્મના બાળ, નાથ નિરખ્યા છે ।
સુખદાયી સહજાનંદ, નાથ. સત્સંગીના સુખકંદ નાથ. ॥૩॥
અંગોઅંગમાં અવિનાશ, નાથ. તેણે હૈયે છે હુલાસ, નાથ. ॥૪॥
પ્રથમ પેખીને બે પાવ, નાથ. આવે અંતરે ઉછાવ, નાથ. ॥૫॥
અંબુજ અરુણ વર્ણ બે ચરણ, નાથ. હરિભક્તના ભય હરણ, નાથ. ॥૬॥
તેમાં શોભે ચિહ્ન સોળ, નાથ. અવલોકે સુખ અતોળ, નાથ. ॥૭॥
જમણા ચરણનાં ચિહ્ન જોઈ, ના. સ્વસ્તિક અષ્ટકોણ છે સોઈ, નાથ. ॥૮॥
વજ્ર અંકુશ ને ધ્વજ, નાથ. જવ જાંબુ કહિયે કંજ, નાથ. ॥૯॥
પગ બેહુમાં ઉર્ધ્વરેખ, નાથ. શોભે અતિશય વિશેષ, નાથ. ॥૧૦॥
પગ ડાબે ચિહ્ન સાત, નાથ. સદા સુખદાયી સાક્ષાત, નાથ. ॥૧૧॥
મત્સ ત્રિકોણ ને વ્યોમ, નાથ. કલશ ધનુષ ને સોમ, નાથ. ॥૧૨॥
ગોપદ સોતાં ગણિયે સાત, ના. સોળે ચિહ્ન એહ વિખ્યાત, નાથ. ॥૧૩॥

જમણે અંગુઠે નખમાંય, નાથ. શોભે ઉર્ધ્વરેખ એક ત્યાંય, નાથ. ॥
બેઉ પાવલિયા પૂનિત, નાથ. ચોટે આંગળિયો જોઈ ચિત્ત, નાથ. ॥૧૪॥
જેવી અરુણ કમળની કળી, નાથ. એવી શોભે પગ આંગળી, નાથ. ॥
નખશ્રેણી મણિસમ, નાથ. ઉપડતા ને રૂડા રમ્ય, નાથ. ॥૧૫॥
અંગુઠા આંગળિયો બહુ સારી, ના. જોઈ અંતર લિયો ઉતારી, નાથ. ॥
આંગળી અંગુઠા ઉપર, નાથ. શોભે ઝીણા રોમ સુંદર, નાથ. ॥૧૬॥
ફણા તળાં લાંક જોઈ, નાથ. શોભે ઘુંટિ ઘણું દોઈ, નાથ. ॥
ગોળ રંગચોળ બે પેની, નાથ. શું હું કહું શોભા તેની, નાથ. ॥૧૭॥
કાંડાં કોમળ બે કહિયે, નાથ. જંઘા જોઈને સુખ લઈયે, નાથ. ॥
પિંડી સરખી ને સુંવાળી, નાથ. નળિ લાગે છે રૂપાળી, નાથ. ॥૧૮॥
જોયા જેવા છે બે જાનું, નાથ. ઘુંટણ નામ ધામ શોભાનું, નાથ. ॥
ડાબા જાનુપર ચિહ્ન જોઈ, નાથ. મારું મન રહું છે મોહી, નાથ. ॥૧૯॥
ઉરુ શોભે સુંદર સુંવાળા, ના. રંભાસ્થંભ સાથળ રૂપાળા, નાથ. ॥
દુંદ ફાંદ દ્રગે દેખી, નાથ. મારી ધન્ય કમાઈ લેખી, નાથ. ॥૨૦॥
કોમળ કટી કહીયે કેવી, નાથ. જોઈ અંતર ધાર્યા જેવી, નાથ. ॥
પે'રી વળ દેઈ પછેડી, નાથ. મારું મન બાંધ્યાની બેડી, નાથ. ॥૨૧॥
ઉંડી નાભિ ગોળ ગંભીર, નાથ. જોઈ જીવ ધરે છે ધીર, નાથ. ॥
પેટ રૂડું ને રૂપાળું, નાથ. પિપળપાન સમ સુંવાળું, નાથ. ॥૨૨॥
ત્રિવળી પડે છે જો તેમાં, ના. પોયણ સમ શીતળ સુખ જેમાં, નાથ. ॥
નળ નિરખિ મોહું મન, નાથ. શોભે સુંદર શ્યામ સ્તન, નાથ. ॥૨૩॥

છબીદાર ઉપડતી છાતી, નાથ. પો'ળી રૂપાળી રંગરાતી, નાથ. ॥
 હેતે ભર્યું અતિ હૈયું, નાથ. તે કેમ કરી જાય કહ્યું, નાથ. ॥૧૮॥
 કૂખ પડખાં બે બગલું, નાથ. જોતાં સુખ આવે છે ભલું, નાથ. ॥
 ખભા ખૂબ જોયા મેં ખાંતે, નાથ. શોભા શું વખાણું વાતે, નાથ. ॥૨૦॥
 ભુજા ભરી બેઉ બળે, નાથ. જોઈ જનમ મરણ ભય ટળે, નાથ. ॥
 અતિ આજાનું બે બાહુ, નાથ. જોઈ બલહારી હું જાઉં, નાથ. ॥૨૧॥
 ગજશુંઠ સરીખી શોભે, નાથ. દેખી લોચન મારાં લોભે, નાથ. ॥
 દિલ માન્યું જોઈ રડેડરિયો, ના. ગોળ અતોળ વળભરિયો, નાથ. ॥૨૨॥
 કોણી સુંદર શ્યામ સુંવાળી, નાથ. રૂડી લાગે છે રૂપાળી, નાથ. ॥
 કળાઈ કાંડાં કે'એ કરભ, ના. જોઈ ગળે મીનમન ગરભ, નાથ. ॥૨૩॥
 હાથ હથેળી છે રાતી, નાથ. જોઈ રેખા ઠરેછે છાતી, નાથ. ॥
 પાંચે પાંચ આંગળીયો સારી, નાથ. વેઢા વિરા ઉપર વારી, નાથ. ॥૨૪॥
 તસુ ટેરવાં છે રાતાં, નાથ. નથી કે'યે મેં કે'વાતાં, નાથ. ॥
 નખ લાલમણિ સમ સારા, નાથ. તેતો મને લાગે પ્યારા, નાથ. ॥૨૫॥
 તીખા અગ્ર ને તેજસ્વી, નાથ. જોઈ જીવમાં ગયા વસી, નાથ. ॥
 કર સુંદર સરખા બેઉ, નાથ. જોઈ દિલ ઉતારી લેઉં, નાથ. ॥૨૬॥
 કંઠ કંબુ સમ અવલ, નાથ. તેના ખાડા વિચ્યે તલ, નાથ. ॥
 ગળું રૂપાળું છે ઘણું, નાથ. રૂડું સુંદર સોયામણું, નાથ. ॥૨૭॥
 દાઢી દેખી દિલડું ઠરિયું, નાથ. જોઈ વિષય સુખ વિસરિયું, નાથ. ॥
 એવી ચિબુકે ચિત્ત ચોટે, નાથ. મન માન્યું મનોહર કોટે, નાથ. ॥૨૮॥
 અધર પરવાળાં સમ પેખી, નાથ. દિલડું રીઝ્યું તેને દેખી, નાથ. ॥
 હેતે ભરી વાણી હોઠે, નાથ. સુણી બીજે મન ન ગોઠે, નાથ. ॥૨૯॥
 દેખી દાંતતણી આવળિયો, ના. કહિયે કુંદકુસુમની કળિયો, નાથ. ॥
 રૂડા રૂપાળા રસભરિયા, નાથ. સારા સુવર્ણે સાંકરિયા, નાથ. ॥૩૦॥
 રસનાયે છે રૂડી વાણી, નાથ. સુણી ચિત્તવૃત્તિ લોભાણી, નાથ. ॥
 ચોખું બોલે છે ચતુરાયે, નાથ. સુણી વાણી પર બલજાયે, નાથ. ॥૩૧॥
 મુખભર્યું મનોહર હાસે, નાથ. જોઈ જનમ મરણદુઃખ નાશે, નાથ. ॥
 નાસા અણિયાળી છે એવી, નાથ. શુક્યંચુ દીપશગ જેવી, નાથ. ॥૩૨॥
 તે પર શિળી ચિહ્ન નિહાળો, ના. જમણે ગાલે તિલ રૂપાળો, નાથ. ॥

ગૌર કપોળ છે ગોળ, નાથ. જોઈ આવે સુખ અતોલ, નાથ. ॥૩૩॥
 કર્ણ હરણ દુઃખના કહિયે, નાથ. જોઈ મોટા સુખને લઈએ, નાથ. ॥
 વામ કાને બિંદુ શ્યામ, નાથ. અતિ શોભે શોભાધામ, નાથ. ॥૩૪॥
 કાનબૂટે ચોટે ચિત્ત, નાથ. જોઈ મન થાય ચકિત, નાથ. ॥
 વાંસો લાસો વા'લો લાગે, ના. જોઈ તિલ મોટો દુઃખ ભાગે, ના. ॥૩૫॥
 આંખ્યો મનગમતી મર્માળી, નાથ. રાતી રેખાયે રૂપાળી, નાથ. ॥
 અતિ ભરી છે અમૃતે, નાથ. નિહાળી જોઈ છે મેં નિરાંતે, નાથ. ॥૩૬॥
 પાંપણ ઉપર કરચલિયો, ના. સારી શોભે છે બે ભલિયો, નાથ. ॥
 ભ્રુકુટિ નયણે નિરખી, નાથ. દિસે કામ કમાન સરખી, નાથ. ॥૩૭॥
 ભાલ વચ્ચે રેખા રૂડી, નાથ. મારી મીટ તણી છે મૂડી, નાથ. ॥
 મોટે ભાગ્યે ભર્યું ભાલ, નાથ. જોઈ લમણા છઉં નિહાલ, નાથ. ॥૩૮॥
 નલવટ જોઈ મન લોભાણું, ના. જાણ્યું દોયલા દિનનું નાણું, ના. ॥
 કેશ કપાળ વચ્ચે કે'યે, નાથ. ચિહ્ન ચિંતવી સુખ લૈયે, નાથ. ॥૩૯॥
 તાળુ રૂપાળું છે તેહ, નાથ. વાધે વિલોકે સનેહ, નાથ. ॥
 સુંદર વાળ શ્વેત શ્યામ, નાથ. પેખી થાય પૂરણકામ, નાથ. ॥૪૦॥
 શિખા સુંદર છે સારી, નાથ. નખશિખા પર બલિહારી, નાથ. ॥
 એવી મૂર્તિ મિરાંથ મારી, નાથ. લેઉં અંતરે ઉતારી, નાથ. ॥૪૧॥
 શોભે નખશિખા શરીર, નાથ. ચિત્તે ચિંતવી ધરું ધીર, નાથ. ॥
 પુષ્ટ અંગોઅંગ સુંદર, નાથ. મૂર્તિ મરમાળી મનહર, નાથ. ॥૪૨॥
 મૂર્તિ ઘણી છે ઘનશ્યામ, નાથ. શાંત સ્વભાવે સુખધામ, નાથ. ॥
 મહારાજની મૂર્તિ ન્યારી, નાથ. કરચરણાદિક પર વારી, નાથ. ॥૪૩॥
 અંગોઅંગે અવલોકી, નાથ. આવે આનંદ અલોકી, નાથ. ॥
 નખશિખા સુખની ખાણી, નાથ. જીભે જાય નહિ વખાણી, નાથ. ॥૪૪॥
 એવી મૂર્તિ મનરંજન, નાથ. ચિત્તે ચિંતવું છું નિશદિન, નાથ. ॥
 પ્રથમ પોઢી જાગે જ્યારે, નાથ. જોઈ જનમગન મન ત્યારે, નાથ. ॥૪૫॥
 દિયે દરશન દીનદયાળ, નાથ. નિજ ભક્તના પ્રતિપાળ, નાથ. ॥
 પછી દેહક્રિયા કરી આવે, નાથ. હાથ મૃત્તિકાયે મટીયાવે, નાથ. ॥૪૬॥
 યોળી એકુકી આંગળિયો, નાથ. ધોઈ શુદ્ધ કરે સઘળિયો, નાથ. ॥
 પછી દાતણ કરતા શ્યામ, ના. મુખ ધોઈ લો'તા સુખધામ, નાથ. ॥૪૭॥

વતુ કરાવતાં વળી, નાથ. નખ લેતાં દશ આંગળી, નાથ. ॥
અંગે અત્તર ચોળેલ, નાથ. તેલ સુગંધી ફુલેલ, નાથ. ॥૪૮॥
વળી નાતા ઉન્હે નીરે, નાથ. લુ'તાં લાસે પટ શરીરે, નાથ. ॥
બીજું પે'રે કોરું પટ, નાથ. ચઢતા ચાખડિયે ચટ, નાથ. ॥૪૯॥
ઓઢી પછેડી પાવન, નાથ. આવ્યા જીમવાને જીવન, નાથ. ॥
બેઠા ચાકળે અવિનાશ, નાથ. હતો નિષ્કુળાનંદ પાસ, નાથ. ॥૫૦॥

ઈતિ શ્રીહરિસ્મૃતિમધ્યે પ્રથમશ્ચિંતામણિઃ ॥૧॥

દોહા- ભોજન બહુ રસે ભર્યા, જુગતે કરિયાં જેહ ।
આણ્યાં ચોકી ઉપરે, તાજાં જમવા તેહ ॥૧॥
પાક બહુ પ્રકારના, વિધ વિધનાં વ્યંજન ।
પુર્યા કટોરા પ્રેમશું, જુગતે જમે જીવન ॥૨॥

ચોપાઈ ધ્રુવપદી - મોદક મગદળ ને મોતિયા, જમતાં જોયા છે ।
લાખણસાઈ ને સેવૈયા, જમતાં જોયા છે ।
તળિયા બળિયા માંચ તેજાના, જ. કાજુ કળિના મનમાન્યા, જમ. ॥૩
પેંડા પતાસાં ને પુરી, જમતાં. સુતરફેણી ને સાબુડી, જમતાં. ॥
શક્કરપારા સેવસુંવાળી, જમતાં. પુરી કચોરી રૂપાળી, જમતાં. ॥ ૪॥
હલવો હરિસો રસાળો, જમતાં. ઘેબર ગુંદરપાક રૂપાળો, જમતાં. ॥
ગગનગાંઠિયા ગુંદવડી, જમતાં. ગળાસાટા ગળપાપડી, જમતાં. ॥૫॥
શીરો સાથુ સાકર યણા, જમ. મરકી મુરબો મેસુબ ઘણા, જમ. ॥
માલપુડા સાકરતણા, જમ. બરફી બીરંજ એલચીદાણા, જમતાં. ॥૬॥
બાટી બાજરા ઘઉંની, જમતાં. ઘણા ધીમાં બોળી ઉંની, જમતાં. ॥
બાજાં ખીર ખુરમા ગોળા, જમ. દુધપાક દહીંથરાં બો'ળાં, જમતાં. ॥૭॥
માખણ મહી દહીંવડા, જમતાં. ચૂરમું લાખસી બે રૂડાં, જમતાં. ॥
કંસાર બાસુંદિયો ભલી, જમતાં. કેરીરસ રૂડી રોટલી, જમતાં. ॥૮॥
પુડલા ને પૂરણપોળી, જમતાં. રેવડી પકોડી બોળી, જમતાં. ॥
ગુલાબ ટોપરાંના પાક, જમતાં. જલેબી ને સુંદર શાક, જમતાં. ॥૯॥
જાર બાજરી બાવટ પોળી, જમતાં. ધીમાં ઘઉંની ઝબોળી, જમતાં. ॥
મઠ જવના રોટલા, જમતાં. ચિણા યણાના બહુ ભલા, જમતાં. ॥૧૦॥

સુગંધી ભાત ને ખીચડી, જમતાં. કોદરી કાંગવું ને કડી, જમતાં. ॥
જાર બાજરાનું ધાન, જમતાં. સામો બંટીનું નિદાન, જમતાં. ॥૧૧॥
રોટલી ને ગળવાણું, જમતાં. અવલપાક આંબલવાણું, જમતાં. ॥
રાતાં મરયાં ને રોટલા, જમતાં. મગ યણાના પુડલા, જમતાં. ॥૧૨॥
અડદ મગ યણાની દાળ, જમતાં. તુવેર મેસુરની દયાળ, જમતાં. ॥
વાલ મઠ ને વટાણા, જમતાં. કાજુ કળથી ચોળા દાણા, જમતાં. ॥૧૩॥
વૃંતાક વાલોળ વળી, જમતાં. સારાં સુરણ ધીમાં તળી, જમતાં. ॥
સારાં શક્કરિયાનાં શાક, જમતાં. વઘાર્યા હાથેશું વૃંતાક, જમતાં. ॥૧૪॥
રૂડાં રતાળું પતાળું, જમતાં. પરવળ પાપડી દયાળું, જમતાં. ॥
કેરાં કારેલાં કંકોડાં, જમતાં. કોળાં ચીકણ ને ચીભડાં, જમતાં. ॥૧૫॥
ગલકાં ગવાર ને ધીસોડાં, જમતાં. શાક સાંગરિયોનાં રૂડાં, જમતાં. ॥
ભીંડાફળી વળી ડોડાં, જમતાં. ચોળાફળી ને ચીચોડાં, જમતાં. ॥૧૬॥
નઈ દુધિયાં ને ટીંડોરાં, જમતાં. કાજુ કરેલ તે કોરાં, જમતાં. ॥
ભરથ ભર્યા ઘણા ધીનાં, જમતાં. રૂડાં રાઈતાં રાઈનાં, જમતાં. ॥૧૭॥
કોમળ કુબી ને કોચલાં, જમતાં. શાક એકએકથી ભલાં, જમતાં. ॥
તાજાં તરબુચ પંડોળાં, જમતાં. શાક સારાં સુંદર બો'ળાં, જમતાં. ॥૧૮॥
રસે ભર્યા રૂડાં કહિયે, જમતાં. સીમા શાક તણી ન લહિયે, જમતાં. ॥
ભર્યા હળદર હવેજે, જમતાં. વળી બહુ મસાલે બીજે, જમતાં. ॥૧૯॥
ટાંકા તાંદળિયાની ભાજી, જમતાં. સારા સુવા તલવણી તાજી, જમ. ॥
મેથી મોરણની પણ સારી, જમતાં. ભીંડા ડોડીની વઘારી, જમતાં. ॥૨૦
મૂળા કરલીની પણ કરી, જમતાં. વળી મીઠું ને મોગરી, જમતાં. ॥
લુણી ચીલ ને ચણેચી, જમતાં. જમે પોતે આપે વે'ચી, જમતાં. ॥૨૧॥
ભાજી તાજી રાઈ સારી, જમતાં. ઘણે ધી જીરે વઘારી, જમતાં. ॥
અજમો પોઈ પત્રવેલાં, જમ. ભજીયાં અળવીનાં કરેલાં, જમતાં. ॥૨૨
કોળાં વૃંતાક ને આદુ, જમતાં. ભજીયાં રતાળુંનાં સ્વાદુ, જમતાં. ॥
ભર્યા હવેજે ભજીયાં, જમતાં. કંઈ કહ્યાં ને કંઈ રહ્યાં, જમતાં. ॥૨૩॥
ફાફડા ને વડાં વડી, જમતાં. કળી ગાંઠીયા ફૂલવડી, જમતાં. ॥
પાપડ અડદ ને મગના, જમતાં. ઝીણા લોટની સગના, જમતાં. ॥૨૪॥
જાર બાજરાના સારા, જમતાં. જમતાં પાપડ લાગે પ્યારા, જમતાં. ॥

માસુખ મઠનાં મઠિયાં, જમ. લાગે ફરસાં ન જાય કઠ્યાં, જમતાં. ॥૨૫
 યણા વાલના લીલવા, જમતાં. પય શરકરા પુંવા, જમતાં. ॥
 વળી અવલ જો અથાણાં, જમતાં. ધર્યાં વાટકામાં ઘણાં, જમતાં. ॥૨૬॥
 કેરી રાયતી રૂપાળી, જમતાં. બીજી બોળેલ રસાળી, જમતાં. ॥
 લિબું બિલિનાં બનાવ્યાં, જ. લીલી હળદીનાં મન ભાવ્યાં, જમ. ॥૨૭
 કેરાં કરપટાં કર્મદાં, જમતાં. ગૃમર વાંસનાં રાઈજાદાં, જમતાં. ॥
 આરિયાં આમળાં ને આદુ, જમ. ખરાં ખારેકનાં સ્વાદુ, જમતાં. ॥૨૮॥
 મરયાં ગુંદાં ને રસેલરાં, જમતાં. કાજુ મૂળ કંદ કેરાં, જમતાં. ॥
 વૃંતાક પતાળુનાં વળી, જમતાં. બાવળ ગુવારની ફળી, જમતાં. ॥૨૯॥
 કોઠીબાની જે કાયલિયો, જમ. બીજી હળદિ તેલે ભરિયો, જમતાં. ॥
 લીબું રસ રૂડા નાખી, જમતાં. સુંદર સારી આગે રાખી, જમતાં. ॥૩૦॥
 આંબુવાનાં જે અથાણાં, જમતાં. બોળ્યાં સરસિયામાં ઘણાં, જમતાં. ॥
 મૂળ સર્ગવાનાં સ્વાદે, જમતાં. ઉત્તમ અથાણાં એ આદે, જમતાં. ॥૩૧॥
 મેથી લવિંગ ને મરિયાં, જમતાં. લિબું ખારેકમાં ભરિયાં, જમતાં. ॥
 મીઠું હળદર ને ધાણા, જમતાં. ભેળાં આંથેલ અથાણાં, જમતાં. ॥૩૨॥
 આથ્યાં અદ્રક ને કટેરાં, જમતાં. વળી ચટણી વેરમવેરાં, જમતાં. ॥
 એવાં અથાણાં અનેક, જમતાં. વિધવિધનાં વિષેક, જમતાં. ॥૩૩॥
 કુરકરમલડો કરીયાં, જમતાં. તલસાંકળી જાજરીયાં, જમતાં. ॥
 ઘૃત દુધ દહીંની તર, જમતાં. શ્વેત ભાત ને સાકર, જમતાં. ॥૩૪॥
 સાકર રાબ સાકર પાણી, જમતાં. મગજળ ઘી તીખાં વખાણી, જમ. ॥
 લીંબુરસ મરિયાં વારિ, જમતાં. સાંઠા શેરડિયો પણ સારી, જમ. ॥૩૫॥
 ઉભા દર્શન કરવા દાસ, જમ. આપ્યા મહાસુખ મુખવાસ, જમતાં. ॥
 લાવ્યા લવિંગ સોપારી, જમતાં. જાયફળ એલચી સારી, જમતાં. ॥૩૬॥
 કાથો ચૂનો પાકાં પાન, જમતાં. બીડી સમારી સમાન, જમતાં. ॥
 સુવા સુંકચ ને સંચળ, જમતાં. મરી અજમો જે અવલ, જમતાં. ॥૩૭॥
 બુંદ આદુ ને વરિયાળી, જમતાં. તજ જાવંત્રી તમાલી, જમતાં. ॥
 આપ્યા મુખેથી મુખવાસ, જમતાં. પામ્યા તંબોળ તે દાસ, જમતાં. ॥૩૮॥
 પછી આણ્યાં સુંદર ફળ, જમતાં. અતિ સ્વાદુ ને નિર્મળ, જમતાં. ॥
 લાવી દાસે પાસે ધરિયાં, જમતાં. રૂડાં રૂપાળાં રસભરિયાં, જમ. ॥૩૯॥

જાંબુ લિંબુ પાકી કેરી, જમતાં. સારાં કેળાં જે સોનેરી, જમતાં. ॥
 દેખી દાડમ બેદાણે, જમતાં. સ્વાદુ સીતાફળ વખાણે, જમતાં. ॥૪૦॥
 જામફળ જોયા જેવાં, જમતાં. રામફળ પણ એવાં, જમતાં. ॥
 રાણ્યો સુડિયાં ને બોર, જમતાં. સારાં જમે ધર્મકિશોર, જમતાં. ॥૪૧॥
 પીલું શેતું તરસાળું, જમતાં. બીલાં નારંગી દયાળુ, જમતાં. ॥
 ડોડાં અંજીર અનૂપ, જમતાં. ખારેક ખજૂર રસરૂપ, જમતાં. ॥૪૨॥
 ટોપરાં ને કાજુકળિયા, જમતાં. દ્રાક્ષ નીલવા જે ગળિયા, જમતાં. ॥
 રૂડાં બદામ સિંગોડાં, જમતાં. મગ ચારોળી જે રૂડાં, જમતાં. ॥૪૩॥
 કમળનાળ કુંણા જોઈ, જમતાં. ગુલાબ ગુલસુબા ફુલ સોઈ, જમતાં. ॥
 શુંગી વિષતરુનાં પાન, જમતાં. જેઠીમધ ડોડી નિદાન, જમતાં. ॥૪૪॥
 ચણેચી ચીભડાં ને ચોળા, જમતાં. રાઈ મોગરી ને મૂળા, જમતાં. ॥
 મેથી મૂળાની ડાંડળિયો, જમતાં. કુણિ નર્મ કાજુ ભલિયો, જમ. ॥૪૫॥
 મીઠું મરી જીરું તાજું, જમ. જમે કાકડીયો જોઈ કાજું, જમતાં. ॥
 દાળ દાળિયા ને મર્મરા, જમ. ધાણી બાજરી તલ ખરા, જમ. ॥૪૬॥
 પોંક બાજરા ઘઉંનો, જમતાં. યણા ગુદલીનો ઉંનો, જમતાં. ॥
 મકાઈ ને બહુ મેવા, જમતાં. પ્રદેશી મગ યણા કેવા, જમતાં. ॥૪૭॥
 કાજુ કરા ટાઢા હીમ, જમતાં. કોમળ નિર્મળ લૈલિમ, જમતાં. ॥
 પાકાં ચીભડાં રસાળું, જમતાં. પાકી આંબલી દયાળું, જમતાં. ॥૪૮॥
 ફણસ બીજોરાંના કળિયા, જમ. લાગે અન્નારસના ગળિયા, જમતાં. ॥
 ગુંદાં કરમદાં ટીબરવાં, જમ. પીપર મધ કોઠાં ને મરવા, જમતાં. ॥૪૯॥
 મીંઠીઆવળ મરયાં રાતાં, જમ. કઠળ બહુ કસ્તુરી ખાતાં, જમ. ॥
 થેગ કંદ ચંદ પોળી, જમતાં. જાય નિષ્કુલાનંદ ઘોળી, જમતાં. ॥૫૦॥
ઈતિ શ્રીહરિસ્મૃતિમધ્યે દ્વિતીયશ્ચિંતામણિઃ ॥૨॥

દોહા - કર પતર થાળી થાળમાં, ત્રાંસળી કટોરા ત્રાંસ ।
 પનવાડાં પડીયા વાટકા, જમ્યા કનક ઠામે અવિનાશ ॥૧॥
 અબખોરા કટોરા કળશિયા, કઠારી ઝારી તુંબ કમંડળ ।
 ચળુ કરી ચતુરાઈશું, પીધાં નિરમળ જળ ॥૨॥
ચોપાઈ- દાંત સુધારી બેઠા પાટે, ભૂધર ભાળ્યા છે ।

આવ્યા જન પૂજવા માટે, ભૂધર ભાળ્યા છે ।
 ચરચે ચંદન મળિયાગરે, ભૂધર. કુંકુમ કસ્તુરી કેસરે, ભૂધર. ॥૩॥
 સારી સુખડ શરીરે, ભૂધર. જને ચર્ચા ધીરે ધીરે, ભૂધર. ॥
 કર્યા કુંકુમના ચાંદલા, ભૂધર. શોભે ચોખા ચોડ્યા ભલા, ભૂધર. ॥૪॥
 હૈયે લલાટે બે હાથે, ભૂધર. કર્યા તિલક ચંદ્ર સાથે, ભૂધર. ॥
 અંગે અંબર વિના રે'તા, ભૂધર. દિગંબર દર્શન દેતા, ભૂધર. ॥૫॥
 વલ્કલ વાધાંબર સુંદરે, ભૂધર. મૃગાજીન ટાટાંબરે, ભૂધર. ॥
 પછી કોપીન કટવેડે, ભૂધર. રાખી અલફી તારકેડે, ભૂધર. ॥૬॥
 ગોદડી ચાદર ચોફાળે, ભૂધર. દિધાં દરશન દયાળે, ભૂધર. ॥
 ખેસ ધોતી પોતી પે'રી, ભૂધર. ગુઢે રેંટે ફેંટે લે'રી, ભૂધર. ॥૭॥
 સુરવાળ ગુડકી જામે, ભૂધર. જોઈ અંગરખી દુઃખ વામે, ભૂધર. ॥
 પે'રી આંગીઅંગે વા'લે, ભૂધર. કશી કમર દુસાલે, ભૂધર. ॥૮॥
 ડગલી સોનેરી રૂપેરી, ભૂધર. કીનખાપની જો પે'રી, ભૂધર. ॥
 ડગલી ઝરીની પે'રેલ, ભૂધર. બોરકસુની બાંધેલ, ભૂધર. ॥૯॥
 પટુ પાંબરી ચક્રમે, ભૂધર. સાલ દુસાલે દુઃખશમે, ભૂધર. ॥
 બોરી ચોફાળ રૂમાલે, ભૂધર. પેર્યો રાતો રેંટો વાલે, ભૂધર. ॥૧૦॥
 ડગલી ગરમ પોસની પે'રિયે, ભૂ. પાઘ કસુંબી સોનેરીયે, ભૂધર. ॥
 વસ્ત્ર અત્તરમાં રસબસે, ભૂ. બોકાની પાઘડિયે ધસમસે, ભૂધર. ॥૧૧॥
 મુગટ કુંડળ મોલીડે, ભૂધર. કસુંબી ફેંટે કંકોલીડે, ભૂધર. ॥
 પાઘ મુગલી મરેઠીયે, ભૂધર. સુરતી કાઠીની સોરઠીયે, ભૂધર. ॥૧૨॥
 ટોપી કચ્છ કેવડા ફુલની, ભૂ. ગુજા જરિયાન મહામૂલની, ભૂધર. ॥
 તોરા ગજરા બાજુએ, ભૂધર. કંકણ ફુલ ને કાજુએ, ભૂધર. ॥૧૩॥
 ગુંજા રતાંજળી હારે, ભૂધર. અર્ક અનકણના અપારે, ભૂધર. ॥
 ગુલાબ ગુલદાવદી માલે, ભૂધર. ચંપા ચંમેલી વિશાલે, ભૂધર. ॥૧૪॥
 ગુલસુમના ગોટા હજારી, ભૂધર. ફેંટો ફુલપછેડી ધારી, ભૂધર. ॥
 હીરા મોતી મણિ માળે, ભૂધર. પના પીરોજા પ્રવાળે, ભૂધર. ॥૧૫॥
 ફુલ કપૂરને હારે, ભૂધર. બાજુ તોરા પવિત્રાં સારે, ભૂધર. ॥
 સોના પાઘ સોના ઝરમરિયાં, ભૂ. છોગાં પણ સોનેરી ધરીયાં, ભૂ. ૧૬
 તોરા શિરપેચ સોનાને, ભૂધર. ખોસ્ત્યાં ફુલ સોનાનાં કાને, ભૂધર. ॥

સોના દોરો સોના સાંકળિયે, ભૂ. સોનામાળા સોના માદળીયે, ભૂ. ૧૭
 હાર કંઠી પણ કનકને, ભૂધર. બલિહારી એ બાનકને, ભૂધર. ॥
 હીરા સાંકળી ઝુમણું, ભૂધર. શોભે કાને કુંડળ ઘણું, ભૂધર. ॥૧૮॥
 સોના બાજુ સોના કડે, ભૂ. પોંચી વેઢ વીંટી નંગ જડ્યે, ભૂધર. ॥
 કરડા ફેરવા અંગુઠી, ભૂધર. મુદ્રિકા સોનાની દીઠી, ભૂધર. ॥૧૯॥
 કટીમેખળા ને તોડો, ભૂધર. શોભે સોનાનો તે રૂડો, ભૂધર. ॥
 પે'રી રૂપાની ચાખડિયે, ભૂધર. એવા દીઠા છે આંખડિયે, ભૂધર. ॥૨૦॥
 ઘમકે ઘુંઘરિયો ખડાયે, ભૂધર. ચડતાં પગથિયે ચડાયે, ભૂધર. ॥
 પે'રી કમળ ફુલવાળી, ભૂધર. ચમકે ચંપાની રૂપાળી, ભૂધર. ॥૨૧॥
 સાગ સીસમની પણ સારી, ભૂધર. ચરણે ચાખડિયો ચમકારી, ભૂ. ॥
 કિશોરી સૂતર નેવાણે, ભૂધર. મોજડી ઓખાઈ ઝાણવાણે, ભૂ. ॥૨૨॥
 ખાટ્ય પાટ્ય ને પલંગે, ભૂધર. બેઠા ઢોલિયે ઉમંગે, ભૂધર. ॥
 છપરપલંગ ખાટલે, ભૂધર. ખુરશી બાજોઠ પાટલે, ભૂધર. ॥૨૩॥
 સાંગામાંચી સિંહાસને, ભૂધર. ગાદી ચાકળે આસને, ભૂધર. ॥
 મેડે મંચે ડોલે હીંડોલે, ભૂધર. ગોખ વા'ણ વંડી દેવાલે, ભૂધર. ॥૨૪॥
 કૂબા ઘર મેડી હવેલી, ભૂધર. બેઠા બંગલે શંકા મેલી, ભૂધર. ॥
 મંદિર મંડપ પદલિયાદેરે, ભૂધર. તંબુ રાવટીએ બહુવેરે, ભૂધર. ॥૨૫॥
 અટારી અગાશી જાળિયે, ભૂ. બેઠા મોહનજી માળિયે, ભૂધર. ॥
 ઓટે ઓસરી પડસાળે, ભૂધર. દીધાં ત્યાં દરશન દયાળે, ભૂ. ॥૨૬॥
 બેઠા ચોક ફળી ચોતરે, ભૂધર. છાંટી ભૂમિ ફુવારા ભરે, ભૂધર. ॥
 સારી આસણિ સાદરીયે, ભૂ. દરશન કામળી પર કરીયે, ભૂધર. ॥૨૭॥
 ગોદડી ગોદડાં ગાદલાં, ભૂ. ત્યાં દરશન થયાં છે ભલાં, ભૂધર. ॥
 ઝાડ પા'ડ ને પાષાણે, ભૂધર. બેઠા ભૂમિ પર જન જાણે, ભૂધર. ॥૨૮॥
 ગાડી વે'લ રથ પાલખીયે, ભૂ. મૂર્તિ મેને બેઠી લખીયે, ભૂધર. ॥
 ગાડું ચારટ સુખપાલે, ભૂધર. જુવે જન વા'લાને વા'લે, ભૂધર. ॥૨૯॥
 કરી કરલિએ બહુ બાજે, ભૂ. સોનેરી સખલાદિ સમાજે, ભૂધર. ॥
 બેઠા નિજ સેવકને અંશે, ભૂધર. જેમ બ્રહ્મા બેઠા હંસે, ભૂધર. ॥૩૦॥
 એક સમામાં મુનિ મળી, ભૂ. આવ્યા પૂજા કરવા વળી, ભૂધર. ॥
 વસ્ત્ર ઘરેણાં પે'રાવી, ભૂધર. ચરચ્યાં ચંદન સુંદર લાવી, ભૂધર. ॥૩૧॥

ધૂપ દીપ પુષ્પહારે, ભૂધર. કરી પૂજા બહુ પ્રકારે, ભૂધર. ॥
 પછી ઉતારી આરતી, ભૂધર. કરી ધૂન્ય સ્તુતિ અતિ, ભૂધર. ॥૩૨॥
 પછી પ્રભુ થયા પ્રસન્ન, ભૂ. મળ્યા નિજજનને જીવન, ભૂધર. ॥
 ચરચ્યાં ચરણ બે ચંદને, ભૂ. લીધાં ઉર વચ્ચે નિજજને, ભૂધર. ॥૩૩॥
 છાપી નિજજનની એમ છાતી, ભૂ. પછી બેસારી પંગતી, ભૂ. ॥
 બેઠા પંગતે મુનિરાજ, ભૂધર. આવ્યા પીરસવા મહારાજ, ભૂધર. ॥૩૪॥
 પીરસે પંગતમાં હરિ પોતે, ભૂધર. જન તૃપ્ત ન થાય જોતે, ભૂ. ॥
 લાડુ જલેબી લઈને, ભૂધર. જાય જોરા જોર દઈને, ભૂધર. ॥૩૫॥
 બહુ પીરસે પ્રેમે કરી, ભૂધર. ફરે પંગતમાં ફરીફરી, ભૂધર. ॥
 લેઈ લેઈ ભોજનનાં નામ, ભૂધર. આપે ઘણે હેતે ઘનશ્યામ, ભૂ. ॥૩૬॥
 લીધા લટકે લાડુ હાથ, ભૂધર. નિજજન જમાડે નાથ, ભૂધર. ॥
 માસુખ મુખમાં મોદક આપે, ભૂ. વળી મસ્તક ચરણે છાપે, ભૂ. ॥૩૭॥
 દેતા દહીં દૂધ દોવટે, ભૂધર. આપે ખાંડ સાકર કરમોટે, ભૂધર. ॥
 પે'રી પછેડી બેસની, ભૂધર. શોભા શી કહું વેષની, ભૂધર. ॥૩૮॥
 ચાલે ઉતાવળા ચટકે, ભૂધર. પે'રી ગુડકી નાડી લટકે, ભૂધર. ॥
 ફરે પંગતમાં બહુ ફેરા, ભૂધર. પીરસે પાક પોતે ઘણેરા, ભૂધર. ॥૩૯॥
 એમ જોરે જન જમાડે, ભૂ. પીરસી પીરસી હાર પમાડે, ભૂધર. ॥
 એમ જમાડ્યા જન જ્યારે, ભૂધર. કર પગ ધોયા તે વારે, ભૂધર. ॥૪૦॥
 પછી ઉતારે પધાર્યા, ભૂધર. નિજજન મન મોદ વધાર્યા, ભૂધર. ॥
 ત્યાં ઢોલિયો ઢાળેલે, ભૂધર. તે પર પાથરણાં પાથરેલે, ભૂધર. ॥૪૧॥
 સુંદર ગાદલાં ગોદડે, ભૂધર. ઓછાડ ઓસિસાં રૂડે, ભૂધર. ॥
 મેલ્યાં ગાલમસુરિયાં ગાલે, ભૂ. ચાંપે ચરણ નિજજન વા'લે, ભૂ. ॥૪૨॥
 શીત ઋતુમાંહિ સારી, ભૂધર. તાપે સુખડ્યે સુખકારી, ભૂધર. ॥
 ચક્રમો ચોફાળ રજાઈ, ભૂધર. ઓઢી પછેડી તે માંઈ, ભૂધર. ॥૪૩॥
 ઉષ્ણ ઋતુમાં અવિનાશી, ભૂ. શીતળ જળ પીતાં સુખરાશી, ભૂ. ॥
 પંખા કરતાં સેવક પાસે, ભૂધર. શીતળ ચંદન ચરચ્યાં દાસે, ભૂ. ॥૪૪॥
 ચોમાસામાં ચઢી ચાખડીયે, ભૂ. સુંદર સારી કર લાકડીયે, ભૂ. ॥
 ઓઢી કામળી સુંવાળી, ભૂધર. ધારી છતરી રૂપાળી, ભૂધર. ॥૪૫॥
 આવી બેઠા સભામાં, ભૂધર. જન સર્વે લાગ્યા પાય, ભૂધર. ॥

ત્યાં પરિચંક પાથરણે, ભૂધર. બેઠા રસિયો રાજપણે, ભૂધર. ॥૪૬॥
 તેપર ઓછાડ સોરંગી, ભૂધર. બેઠા તકિયાને ઓઠંગી, ભૂધર. ॥
 નિરખી જન મન મગન થયાં, ભૂ. સુંદર હાર પે'રાવ્યા તિયાં, ભૂ. ૪૭
 પછી ત્યાગી ગૃહી દાસે, ભૂધર. પૂછ્યા પ્રશ્ન પ્રભુ પાસે, ભૂધર. ॥
 તેનો ઉત્તર કરતાં આપે, ભૂધર. કર લટકાં કરી દુઃખ કાપે, ભૂધર. ॥૪૮॥
 રૂડા પ્રશ્નને સાંભળી, ભૂ. ઉઠ્યા જનને મળવા વળી, ભૂધર. ॥
 મળ્યા ત્યાગીને બહુ ભાતી, ભૂ. પછી છાપી ચરણે છાતી, ભૂ. ॥૪૯॥
 પછી સત્સંગી સુખસીમા, ભૂ. લીધાં તેણે ચરણ છાતીમાં, ભૂ. ॥
 એવાં અલૌકિક સુખ દેતાં, ભૂ. આનંદ નિષ્કુલાનંદ લેતાં, ભૂધર. ॥૫૦॥

ઈતિ શ્રીહરિસ્મૃતિમધ્યે તૃતીયશ્ચિંતામણિઃ ॥૩૩॥

દોહા- પછી વાજાં લઈ વિધવિધનાં, કર્યું ગવૈયે ગાન ।
 તે ભેળા ભળી હરિ, ત્રોડે ત્રુગટિ તાન ॥૧॥
 સંત સહુ ઉભા થઈ, રચ્યો મનોહર રાસ ।
 ફરે કરે કીરતનને, તે ભેળા ફરે અવિનાશ ॥૨॥

ચોપાઈ ધ્રુવપદી- દીવો દીવીને અજવાળે, દગે દીઠા છે ।
 હાંડી ફાનસે રૂપાળે, દગે દીઠા છે ।
 ઝાડ મેતાબ ઉજાસે, દગે. શશિ સૂરજને પ્રકાશે, દગે. ॥૩॥
 બળતી અગ્નિ બપોરિયે, દગે. ગમતી દેહ ઘણું ગોરિયે, દગે. ॥
 ઉઘડી રાત્ય ઉડુગણ તેજે, દગે. એહ વિના ઉજાસે બીજે, દગે. ॥૪॥
 વસંતે વસ્ર પે'રી વસંતિ, દગે. ખાંત્યે ખેલ કરતા અતિ, દગે. ॥
 અખીર ગુલાલ નાખતાં, દગે. શોભા ન જાયે કે' ભાખતાં, દગે. ॥૫॥
 કર લઈ ગુલાલ ગોટા, દગે. નાખે નિજજન પર જોઈ મોટા, દગે. ॥
 વળી પિયકારી નાખતા, દગે. કરતા ખેલ બહુ મન ગમતા, દગે. ॥૬॥
 રંગ તાંસળી તાંબડીયે, દગે. ઘણે ભરી ગાગરડીયે, દગે. ॥
 રંગ ભીનો રમતા રંગે, દગે. પોતાના સખા સંગે, દગે. ॥૭॥
 સર્વે સખા રસબસ કરતાં, દગે. દઈ તાળી ધૂન્ય ઓચરતાં, દગે. ॥
 રમતાં રમતાં વસ્ર અંગનાં, દગે. થયાં સર્વે રાતા રંગનાં, દગે. ॥૮॥
 કર ચરણ મુખ રંગેલે, દગે. શોભે આંખ્યો તેજ ભરેલે, દગે. ॥
 રમતાં કુસ્તિ મલની સાથે, દગે. ના'વા જાતાં સંત સંગાથે, દગે. ॥૯॥

ચઢ્યા ઘણે મૂલે હરિ ઘોડે, દંગે. સર્વે સખા ચાલ્યા જોડે, દંગે. ॥
 નાહ્યા નિર્મળ જળમાં જઈ, દંગે. ત્યાં કરી લીલા કંઈ, દંગે. ॥૧૦॥
 ના'તાં ના'તાં સખા સાથે, દંગે. બહુ નીર ઉછાળે હાથે, દંગે. ॥
 પછી નાહી નિસર્યા બા'રે, દંગે. પેર્યા કોરાં વસ્ત્ર ત્યારે, દંગે. ॥૧૧॥
 કર્યો કુંકુમનો ચાંદલો, દંગે. બહુ શોભે છે તે ભલો, દંગે. ॥
 નાહી નાથ આવ્યા ઉતારે, દંગે. કર્યા દાસે દરશન ત્યારે, દંગે. ॥૧૨॥
 ના'તા નદી નદ તલાવે, દંગે. કુંડ કૂવા સાગર વાવે, દંગે. ॥
 સમૈયા ઉત્સવ કરતાં, દંગે. મેળા માંહિ ઘોડે ફરતાં, દંગે. ॥૧૩॥
 મહારૂદ્ર અતિરૂદ્ર માંહિ, દંગે. કરી ચોરાશી પણ તાંહિ, દંગે. ॥
 બ્રહ્મ ભોજન કરાવ્યાં ભારે, દંગે. ખટ માસ સુધી એકવારે, દંગે. ॥૧૪॥
 કર્યો વૃંદાનો ત્યાં વિવા, દંગે. ફર્યા કુલેકામાં એવા, દંગે. ॥
 ધરિ ઢાલ અલૌકિક અસિ, દંગે. છડી લાકડી વળી વંસિ, દંગે. ॥૧૫॥
 ખેલ સાંગ કમાન તીરે, દંગે. બાંધ્યો કટાર મહાવીરે, દંગે. ॥
 પેચ કબજ કટારીયે, દંગે. છત્ર ચામર અબદાગરીયે, દંગે. ॥૧૬॥
 વળી ચાલતા હરિ વાટે, દંગે. સરિતા સાગરને ઘાટે, દંગે. ॥
 રસ્તે વણ રસ્તે વિચરતાં, દંગે. વળી રાત્ય દિવસે ફરતાં, દંગે. ॥૧૭॥
 તાઢ તડકામાં સંઘ સાથે, દંગે. ચાલે મેઘ વરસતા માથે, દંગે. ॥
 આંબા આંબલી છાંયડે, દંગે. આસોપાલવ પીપર વડે, દંગે. ॥૧૮॥
 પીપળ બકુળ બોરસડીયે, દંગે. બીજાં બહુ તરુ બોરડીયે, દંગે. ॥
 ઠાકોર મંદિર કરવા કાજે, દંગે. લીધી માથે ઈંટ્ય મહારાજે, દંગે. ॥૧૯॥
 પથ્થર કેલ મૃત્તિકા માથે, દંગે. લઈ ચાલે સખા સાથે, દંગે. ॥
 એમ હરિ મંદિર કરાવી, દંગે. માંહી મૂર્તિયો પધરાવી, દંગે. ॥૨૦॥
 વળી હરિમંદિરને ફરતા, દંગે. સો સો પ્રદક્ષિણા કરતા, દંગે. ॥
 જોતાં મૂર્તિ સુંદર સારી, દંગે. ધાતુ પાષાણ પટ પ્યારી, દંગે. ॥૨૧॥
 તેને દંડવત જો કરતા, દંગે. વળી સામું જોઈ બહુ રે'તા, દંગે. ॥
 જમતા પ્રસાદી બહુ પ્રીતે, દંગે. તુલસીદળ નિર્મળ સમીતે, દંગે. ॥૨૨॥
 પીતાં દૂધ પડતો દોરો, દંગે. પીધું ઘૃત ભરી કટોરો, દંગે. ॥
 વળી ઉત્સવ સમૈયામાંહિ, દંગે. આવ્યા દાસ હજારો ત્યાંહિ, દંગે. ॥૨૩॥
 કરે દર્શન પૂજા દાસ, દંગે. તેનું ગ્રહણ કરે અવિનાશ, દંગે. ॥

પૂજી સ્પર્શી લા'વો લીધો, દંગે. તેણે જન્મ સફળ કરી લીધો, દંગે. ॥૨૪॥
 જોઈ નાથ સમાધિ થઈ, દંગે. પડ્યાં પ્રાણ નાડી વિના કંઈ, દંગે. ॥
 ના'વે સમાધિથી બા'રે, દંગે. વણભણે વેદ ઉચ્ચારે, દંગે. ॥૨૫॥
 વળી દેખે અક્ષરધામ, દંગે. લીયે ગોલોકનું નામ, દંગે. ॥
 શ્વેતદ્વીપ વૈકુંઠ દેખે, દંગે. બ્રહ્મપુર કૈલાસ પેખે, દંગે. ॥૨૬॥
 વળી વિશાળાના વાસી, દંગે. દેખે છે જન તે સુખરાશી, દંગે. ॥
 જગાડે સમાધિમાંથી જ્યારે, દંગે. કરે વાત ધામની ત્યારે, દંગે. ॥૨૭॥
 તે સાંભળી સુખધામ, દંગે. હસે મંદમંદ ઘનશ્યામ, દંગે. ॥
 મુમુક્ષુને સાધુ કરતાં, દંગે. નંદપદવી નામ ધરતાં, દંગે. ॥૨૮॥
 કહે દેશ પ્રદેશ ફરજ્યો, દ. સ્વામિનારાયણ ઉચ્ચરજ્યો, દંગે. ॥
 કથા કીરતન જે કા'વે, દંગે. સુંણે હરેહરે કરી ભાવે, દંગે. ॥૨૯॥
 કાવ્ય કવિની સાંભળતાં, દંગે. માળા તુલસીની ફેરવતાં, દંગે. ॥
 સુખડ્ય સૂત્રની પણ સારી, દંગે. કુલમાળા પર બલહારી, દંગે. ॥૩૦॥
 શહેર પુર ગામ ઘોષે, દંગે. કુલવાડી વાડી નેસે, દંગે. ॥
 ખેત્ર ખળામાં મહારાજ, દંગે. તેનાં કામ કરાવા કાજ, દંગે. ॥૩૧॥
 રાજા રાંકને ભુવને, દંગે. શેઠ શાહુકાર સદને, દંગે. ॥
 લોક પટેલને ઘેરે, દંગે. બ્રહ્મસભામાં બહુ વેરે, દંગે. ॥૩૨॥
 કોય રોગી જાણી, દંગે. જાય પોતે તિયાં તાણી, દંગે. ॥
 ખરી ખબર તેની લેતાં, દંગે. દિયે સુખ થાય તે દેતાં, દંગે. ॥૩૩॥
 ભૂખ્યો પ્યાસો હોય કોઈ પ્રાણી, દ. આપે અન્ન જળ દુઃખીયો જાણી, દ.
 દિન ઉપર દયા ઘણી, દંગે. જેનો કોઈ ન હોય ઘણી, દંગે. ॥૩૪॥
 વળી મોટાના મો'બતી, દંગે. જન સારાના સોબતી, દંગે. ॥
 જાતાં વિ'વા વરામાંહી, દંગે. જઈ આવે પોતે ત્યાંહી, દંગે. ॥૩૫॥
 કે'ને ઘેર થયા મે'માન, દંગે. કર્યું બહુ તેણે સન્માન, દંગે. ॥
 વળી મે'માન રાખતાં, દંગે. તેની અવળાઈ સાંખતાં, દંગે. ॥૩૬॥
 માંદાને જોવા જાતાં, દંગે. વળી વઢતાં ને વારતાં, દંગે. ॥
 સબળ નિર્બળને સંતાપે, દંગે. તેતો ખમી ન શકે આપે, દંગે. ॥૩૭॥
 દુઃખી ગરીબની ખબર લેવી, દ. હરિની સહજ પ્રકૃતિ એવી, દ. ॥
 કે'ને પ્રસાદી આપતાં, દંગે. દર્શન દઈ દુઃખ કાપતાં, દંગે. ॥૩૮॥

કે'ને કુલહાર દિયે વસ્ત્ર, દેગે. ઘોડાં ઘરેણાં ને શસ્ત્ર, દેગે. ॥
 કે'ને ગાયો મહીષી રૂપૈયા, દેગે. કોરી કણ ન જાય કહ્યા, દેગે. ॥૩૯॥
 જમાડે સાધુને સુખકારી, દેગે. જમે સાંખ્યયોગી સંસારી, દેગે. ॥
 બ્રાહ્મણ બ્રહ્મચારી ભેખધારી, દે. જમાડ્યાં રાંક મઉ નરનારી, દે. ॥૪૦॥
 મઉને વસ્ત્ર રૂપૈયા દીધા, દે. બહુ દુઃખિયા સુખિયા કીધા, દેગે. ॥
 ભાટ ચારણ ઢાઢિ લંગા, દેગે. રાવલ રાસલિયાં જનમંગા, દેગે. ॥૪૧॥
 તેને વસ્ત્ર ઘરેણાં ઘોડાં, દેગે. આપ્યાં ઘણાં નહિ કાંઈ થોડાં, દેગે. ॥
 વાવ્ય કુંડ કૂવા તળાવે, દેગે. તેતો પ્રભુ પોતે ગળાવે, દેગે. ॥૪૨॥
 પર્વ સદાવ્રત બંધાવ્યાં, દે. આપ્યાં અનાવટે અન્ન ભાવ્યાં, દેગે. ॥
 જ્ઞાન વૈરાગ્ય ને ધર્મ, દેગે. કે'તાં ભક્તિનો વળી મર્મ, દેગે. ॥૪૩॥
 પંચ વિષય પરાજય કરી, દેગે. જીવને ભજાવતાં હરિ, દેગે. ॥
 કે'નેક કે'વું ઘટે તે કે'તાં, દેગે. કોઈનું સાંભળી પણ લેતાં, દેગે. ॥૪૪॥
 હસતાં રમતાં ના'તાં ખાતાં, દે. ઘોડાં ખેલવી કુદડી ફરતાં, દેગે. ॥
 ધીરા ઉતાવળા પગ ધરતાં, દેગે. વળી કરનાં લટકાં કરતા, દેગે. ॥૪૫॥
 જાતાં વળતાં ગાતાં કે'તાં, દેગે. નીર ખીર અમીરસ પીતાં, દેગે. ॥
 આસન કરતાં મુન્ય ગ્રહેતાં, દેગે. ઉદાસી રહે સૂઈ જાગતાં, દેગે. ॥૪૬॥
 પ્રકરણ ફેરી ધર્મ થાપતાં, દે. કરતાં નિજજનને નિમરતાં, દેગે. ॥
 ગિરિ ગહ્વર વન ઉપવને, દેગે. જોયા દેશ પ્રદેશે જીવનને, દેગે. ॥૪૭॥
 તાપસવેષે કેશ શિશે, દેગે. એમ જીવ બહુ ઉપદેશે, દેગે. ॥
 નાસાગ્રે વૃત્તિ વણસમરતિ, દે. આંખ્ય મટકું પણ ન ભરતી, દેગે. ॥૪૮॥
 પ્રાણાયામ કરતાં યોગ શિખતાં, દે. યોગકળા દેખાડી દેતાં, દેગે. ॥
 એવી અનેક રૂડી રીતે, દેગે. ચિંતવું છું મૂર્તિ ચિત્તે, દેગે. ॥૪૯॥
 સૂતાં બેઠાં ને જાગતાં, દેગે. જાય દન એમ ચિંતવતાં, દેગે. ॥
 તેણે રહે છે અતિ આનંદ, દેગે. એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, દેગે. ॥૫૦॥

ઈતિ શ્રીહરિસ્મૃતિમધ્યે ચતુર્થશ્ચિંતામણિઃ ॥૪॥

દોહા- એમ નખશિખા મૂર્તિ નાથની, સમરતાં સુખ થાય ।
 અહોનિશ ઉરમાં ધારતાં, કરવું રહે ન કાંચ ॥૧॥
 ચરિત્ર સર્વે ચિંતવી, મૂરતિ ધારે મન ।

કાળ માયા કર્મનું, વ્યાપે નહિ વિઘન ॥૨॥
ચોપાઈ ધ્રુવપદી- મૂરતિ તમારી સુખકારી, જીવન જાણું છું ।
 છો અવતારના અવતારી, જીવન જાણું છું ।
 મહાસમર્થ છો મહારાજ, જી. વળી આપે રાજાધિરાજ, જીવન. ॥૩॥
 પુરુષોત્તમ પૂરણબ્રહ્મ, જીવન. તમને નેતિ કહે નિગમ, જીવન. ॥
 વાસુદેવ દયાળુ સ્વભાવ, જીવન. મહાપુરુષ મહાનુભાવ, જીવન. ॥૪॥
 નારાયણ નિર્વિકારી, જીવન. મહાપરમ મંગળકારી, જીવન. ॥
 ભક્તભયહારી ભગવાન, જી. આપ્યાં આશ્રિતને અભયદાન, જી. પ
 સચ્ચિદાનંદ દિવ્યમૂર્તિ, જી. જેને અતિ અગમ કહે શ્રુતિ, જીવન. ॥
 છો પરમ કલ્યાણકારી, જીવન. એવી નૌત્તમ મૂર્તિ ન્યારી, જીવન. ॥૬॥
 તમે કોટી બ્રહ્માંડાધીશ, જીવન. વળી સર્વે તણા છો ઈશ, જીવન. ॥
 ધર્મધુરંધર ધન્ય ધન્ય, જીવન. ભક્તિ ધર્મના નંદન, જીવન. ॥૭॥
 અલૌકિક મૂર્તિ આપે, જી. જોઈ જનમ મરણ દુઃખ કાપે, જીવન. ॥
 તમે કાળમાયાના નિયંતા, જી. છો ગુણસાગર ગુણવંતા, જીવન. ॥૮॥
 તમે ભવ બ્રહ્માના સ્વામી, જી. અકળ મૂર્તિ અંતરજામી, જીવન. ॥
 પતિતપાવન અશરણશરણ, જી. અધમઉદ્ધારણ અધહરણ, જી. ॥૯॥
 નખશિખ મૂર્તિ મંગળરૂપ, જી. આવે જોઈ સુખ અનૂપ, જીવન. ॥
 આનંદ પાદ આનંદ કર, જી. આનંદમાં મુખ મનોહર, જીવન. ॥૧૦॥
 આનંદરૂપ અનુપમ એવું, જી. સૌ જનને જોયા જેવું, જીવન. ॥
 આનંદ વસન ભૂષણ અંગે, જી. આનંદ આપો છો ઉછરંગે, જી. ॥૧૧॥
 કૃપાસિંધુ છો ઘનશ્યામ, જી. ક્રોધ લોભ નિવારણ કામ, જીવન. ॥
 પરમાત્મા પૂરણબ્રહ્મ, જીવન. નીલકંઠ કહે નિગમ, જીવન. ॥૧૨॥
 જીવ ઈશ્વરના છો સ્વામી, જી. વળી સર્વે ધામના ધામી, જીવન. ॥
 ક્ષર અક્ષરથી છો પર, જીવન. અક્ષર બ્રહ્મ તમારું ઘર, જીવન. ॥૧૩॥
 કાળ માયા તમારી શક્તિ, જી. કરો બહુ કારજ એ વતી, જી. ॥
 કોટિ બ્રહ્માંડને કરે છે, જીવન. ઉત્પત્તિ સ્થિતિ ને હરે છે, જીવન. ॥૧૪॥
 તેના નિયંતા છો તમે, જી. સત્ય સ્વામી જાણ્યા અમે, જીવન. ॥
 કારણના કારણ કહીયે, જીવન. કાળના પણ કાળ લહીયે, જીવન. ॥૧૫॥
 આત્માના આત્મા છોજી, જી. પ્રાણના પણ પ્રાણ છોજી, જીવન. ॥

તમે ઈશ્વરના ઈશ્વર, જીવન. અંતરજામી છો અઘડર, જીવન. ॥૧૬॥
 સર્વેના છો સાક્ષી સાર, જીવન. સકળ ફળના દેનાર, જીવન. ॥
 સ્વયં જ્યોતિરૂપ રાજો, જી. માયા ગુણથી પર બિરાજો, જીવન. ॥૧૭॥
 નિરાકાર નિરંજન કહે છે, જી. તે શું તમારી ગતિ લહે છે, જી. ॥
 છો અખંડ અવિનાશી, જીવન. માયારહિત છો સુખરાશી, જી. ॥૧૮॥
 તમારી મૂર્તિનું પરિમાણ, જીવન. કરી શકે શું અજાણ, જીવન. ॥
 ચાર મુખે બ્રહ્મા ભાખે, જી. પાંચ મુખે શિવ કહી દાખે, જીવન. ॥૧૯॥
 સહસ્ર મુખે કહે શેષ, જીવન. ષડાનન ગાય ગણેશ, જીવન. ॥
 તોય કોયે ન પામે પાર, જીવન. એવી મૂર્તિ છે અપાર, જીવન. ॥૨૦॥
 સર્વે શાસ્ત્ર પુરાણ માંયે, જીવન. ગુણ તમારા ગવાયે, જીવન. ॥
 સર્વે દેવ વંદન કરે છે, જીવન. વેદ સ્તુતિ ઉચ્ચરે છે, જીવન. ॥૨૧॥
 એવા સમર્થ સહુના સ્વામી, જી. સહુ રહે છે શિશ નામી, જી. ॥
 તમારો ભય ભૂમિને ભારી, જી. તેણે રહી છે લોકને ધારી, જી. ॥૨૨॥
 તમારા ભયે સમે તરુ ફળે, જી. ફુલ ફળ વન સઘળે, જીવન. ॥
 તમારા ભયથી શેષ હમેશે, જી. ચૌદ લોક ધાર્યા છે શિશે, જી. ॥૨૩॥
 તમારા ભયથી સાક્ષાત, જી. વાસવ વરસાવે વરસાત, જીવન. ॥
 તમારા ભયથી સૂર્ય શશિ, જી. ફરે કાળશક્તિ અહોનિશી, જી. ॥૨૪॥
 તમારે ભયે બ્રહ્માંડે મૃત્યુ, જી. રહે છે સદા સર્વત્ર ફરતું, જીવન. ॥
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ શારદા શિવ, જી. રહે છે મરજીમાં તતખેવ, જીવન. ॥૨૫॥
 છે એકએક બ્રહ્માંડાધીશ, જી. તે પણ નમાવે છે શિશ, જીવન. ॥
 એવા છોજી એક નિયંતા, જી. સહુ રહે છે તમથી ડરંતા, જીવન. ॥૨૬॥
 એવા મોટા છો મહારાજ, જી. તે મળ્યા છો મને આજ, જીવન. ॥
 તેતો નાથ કરી છે દયા, જી. તે ગુણ કેમ કરી જાય કહ્યા, જીવન. ॥૨૭॥
 તમે મે'ર મુજપર કીધી, જી. વળી બુડતાં બાંહ્ય ગ્રહી લીધી, જી. ॥
 જે જે કર્યો તમે ગુણ, જીવન. બીજો કરે એવો કુંણ, જીવન. ॥૨૮॥
 તમે બિરુદ પાણ્યું તમારું, જી. જોયું નહિ કર્તવ્ય અમારું, જી. ॥
 તમે ગર્ભવાસ ત્રાસ ટાળ્યો, જી. એ તો આડો આંકજ વાળ્યો, જી. ૨૯
 જનમતાં જતન કીધી, જી. મારી બહુનામી બહુ વિધિ, જીવન. ॥
 ખાન પાન ખબર રાખી, જીવન. શું હું દેખાડું કહી દાખી, જીવન. ॥૩૦॥

આજ સુધી પણ અમારી, જી. રાખો છો ખબર સારી, જીવન. ॥
 પળે પળે કરો પ્રતિપાળ, જી. એવો બીજો કોણ દયાળ, જીવન. ॥૩૧॥
 વળી અંતકાળે આવો છો, જી. રથ વે'લ વિમાન લાવો છો, જી. ॥
 વળી ઘણે મૂલે યદી ઘોડે, જી. આવો છો સખા લઈ જોડે, જીવન. ॥૩૨॥
 એમ અલબેલાજી આવો, જી. દેહ દાસતણું મૂકાવો, જીવન. ॥
 તેને તેડી જાઓ છો સાથે, જી. બેસારી રથ વિમાન માથે, જીવન. ॥૩૩॥
 તેને આપોછો અક્ષરધામ, જી. થાય છે જન તે પૂરણકામ, જી. ॥
 બીજો એવો કોણ કૃપાળુ, જી. તમ વિના દીઠા નહિ દયાળુ, જી. ॥૩૪॥
 તમે દીનતણા છો બંધુ, જીવન. સુખકારી સુખના સિંધુ, જીવન. ॥
 તમે નાથ અનાથ જનના, જી. તમે મહેરબાન છો મનના, જી. ॥૩૫॥
 તમે નોંધારાંના આધાર, જીવન. તમે દુર્બળના દાતાર, જીવન. ॥
 તમે ભક્તના ભય હરતા, જી. નિજજનને નિર્ભય કરતા, જીવન. ॥૩૬॥
 તમે સંત જનના સ્નેહી, જીવન. કાપો કષ્ટ પડે જેહી, જીવન. ॥
 તમે દાસતણાં દુઃખ કાપી, જી. કર્યા સુખીયા સુખ જ આપી, જી. ૩૭
 એવા ભક્તવત્સલ ભગવાન, જી. દીધાં આશ્રિતને અભયદાન, જી. ॥
 તમે અશરણના છો શરણ, જી. દુઃખ ટાળી સુખના કરણ, જી. ॥૩૮॥
 નિજજનના સુખ સારું, જી. ઈયાં આવવું છે તમારું, જીવન. ॥
 તમે અગમ સુગમ થઈ, જી. આવી જન ઉદ્ધાર્યા કંઈ, જીવન. ॥૩૯॥
 તમે નરતન ધરિયું નાથ, જી. સર્વે સામગ્રી લઈ સાથ, જીવન. ॥
 દઈ દર્શ સ્પર્શનું દાન, જીવન. નિર્ભય જન કર્યા નિદાન, જીવન. ॥૪૦॥
 મૂર્તિ તમારી મહારાજ, જીવન. સરે સહુનાં જોઈ કાજ, જીવન. ॥
 દર્શ સ્પર્શ જે તમારો, જીવન. મહા મોટું સુખ દેનારો, જીવન. ॥૪૧॥
 મળવું તમારું છે મોઘું, જી. તે તો સહુને થયું છે સોઘું, જીવન. ॥
 ક્રિયાં અમે ક્રિયાં આપ, જીવન. કીડી કુંજરનો મેળાપ, જીવન. ॥૪૨॥
 સહુના નાથ તમે નિયંતા, જી. સર્વાધાર સર્વના કરતા, જીવન. ॥
 સર્વે પર છો સર્વેશ્વર, જીવન. સહુના પ્રેરક પરમેશ્વર, જીવન. ॥૪૩॥
 ક્યાં તમે ને ક્યાં અમે, જીવન. તે તો કૃપા કરીછે તમે, જીવન. ॥
 તમે અઢળ ઢળ્યા છો આજ, જી. મહા મે'ર કરી મહારાજ, જી. ॥૪૪॥
 દેખી દુઃખિયા અતિ દાસ, જી. તમે આવ્યા છો અવિનાશ, જી. ॥

કરવા અનેકનો ઉદ્ધાર, જીવન. સહુ જનની લેવા સાર, જીવન. ॥૪૫॥
 એવી તકમાં હું પણ આવ્યો, જી. મારો ફેરો સફળ ફાવ્યો, જી. ॥
 મારાં સરિયાં સર્વે કાજ, જી. તેતો તમે મળ્યે મહારાજ, જીવન. ॥૪૬॥
 દુઃખ દરિયામાંથી તાર્યો, જી. વળી અધમને ઉદ્ધાર્યો, જીવન. ॥
 મારા સાચા છો સનેહી, જીવન. જોઈ જોઈ જોયું તેહી, જીવન. ॥૪૭॥
 ખરી વેળાનો ખજનો, જીવન. છો દામ દોયલા દિનો, જીવન. ॥
 મારા મરણ ટાંણાની મુડી, જી. વળી ભવસાગરની હુડી, જીવન. ॥૪૮॥
 એહ ભરોંસો છે મોટો, જી. તેતો કે'દી ન થાય ખોટો, જીવન. ॥
 બદલે નહિ બિરુદ તમારું, જી. શીદ શંકા મનમાં ધારું, જીવન. ॥૪૯॥
 છે અચળ મારે આશરો, જી. ખરા દિનમાં ખરાખરો, જીવન. ॥
 મૂર્તિ તમારી મીરાંથ મારી, જી. નહિ મેલું હું હવે ન્યારી, જી. ॥૫૦॥
 રાખીશ જીવ સાથે હું જડી, જી. નહિ મેલું હું અળગી ઘડી, જી. ॥
 તેમ નહિ મુકાય તમ થકી, જી. કહે નિષ્કુલાનંદ નક્કી, જીવન. ॥૫૧॥

ઈતિ શ્રીહરિસ્મૃતિમધ્યે પંચમશ્ચિંતામણિઃ ॥૫૧॥

દોહા- એહ ભરોંસો ભીંતરે, અચળ છે ઉરમાંય ।

શરણાગતની શ્યામળા, સદા કરો છો સહાય ॥૧॥

સુખના સાગર શ્રીહરિ, સદા સર્વદા શ્યામ ।

નિજજનના નિધિ નાથજી, પુરુષોત્તમ પૂરણકામ ॥૨॥

ચોપાઈ ધ્રુવપદી- મૂર્તિ તમારી મહારાજ, સુખકારીજી, ।

સૌ જનનો સુખ સમાજ, સુખકારીજી, ।

સાકાર મૂર્તિ સુખ ભંડાર, સુ. સ્પરશી બહુ પામ્યા ભવપાર, સુખ. ॥૩॥

પ્રગટ મૂર્તિ પ્રતાપે, સુખ. સુરાસુર ઉદ્ધાર્યા આપે, સુખ. ॥

જેજે પ્રગટ પ્રસંગ પામ્યાં, સુખ. તેનાં સર્વે સંકટ વામ્યાં, સુખ. ॥૪॥

તમથી સરિયાં સૌનાં કામ, સુખ. તમે સૌના સુખવિશ્રામ, સુખ. ॥

સ્પરશી પગ અંગુઠો હવી, સુખ. જન બહુ તારણ જાહવી, સુખ. ॥૫॥

વળી પદરજ સ્પરશી શલ્યા, સુ. થઈ ગૌતમ તરુણી અહલ્યા, સુ. ॥

એવો પદરજનો પ્રતાપ, સુખ. ટળ્યો તરત તેનો સંતાપ, સુખ. ॥૬॥

વળી પદ સ્પરશતાં કાળી, સુ. થયો નિર્ભય ભવભય ટાળી, સુખ. ॥

વૃંદાવનનાં વેલી વન, સુખ. થયાં પદરજથી પાવન, સુખ. ॥૭॥

ઉદ્ધવ અકુરને મન પ્યારી, સુખ. એવી પદરજ છે તમારી, સુખ. ॥

પગ પાવન પ્રીતે જોઈ, સુખ. તુલસી રહી છે ત્યાં મોઈ, સુખ. ॥૮॥

એવાં ચરણ સદા સુખકારી, સુખ. ધરે ધ્યાન તેનું ત્રિપુરારિ, સુખ. ॥

શેષ સુરેશ અજ શશી, સુખ. અર્ક અગ્નિ જે તેજસ્વી, સુખ. ॥૯॥

નારદ શારદ સહસ્ર અઠ્યાશી, સુ. તે પણ હરિ પગના ઉપાસી, સુ. ॥

એવા અશરણ શરણ ચરણ, સુ. ધારે હરિજન અંતઃકરણ, સુખ. ॥૧૦॥

પૂજે જન મળી પ્રીતે, સુખ. વળી ચિંતવે છે નિત્ય ચિત્તે, સુખ. ॥

એવા પગ પાવન છે બહુ, સુખ. સુખદ જાણી સેવે સહુ, સુખ. ॥૧૧॥

સ્પર્શી પાવન છે પૃથ્વી, સુખ. તેણે રાજી રહે નિત્ય નવી, સુખ. ॥

એવા પાવલીયાને પેખી, સુખ. દિલહું રિઝે જનનું દેખી, સુખ. ॥૧૨॥

જંઘા જોઈને ઈંદિરા, સુખ. ચરણ યાંપે ધીરાધીરા, સુખ. ॥

જાનુ જુગલ જોઈ જન, સુખ. સદા સુખી મન મગન, સુખ. ॥૧૩॥

સાથળ સુંવાળી બે સારી, સુ. મગન પીઠ ધરી પત્રગારી, સુખ. ॥

ઉદર સુંદર અતિ સારું, સુખ. જોઈ જન રહ્યાં ત્યાં હજારું, સુખ. ॥૧૪॥

નાભિ થકી અજ ઉપજી, સુખ. પામ્યા મોટપ મનરંજી, સુખ. ॥

ઉર જોઈ શોભાધામ, સુખ. કર્યો કમળાએ વિશ્રામ, સુખ. ॥૧૫॥

ગળે શોભા જોઈ ઘણી, સુ. પામી સુખ ત્યાં કૌસ્તુભમણિ, સુખ. ॥

મુખે સુખ પામી સરસ્વતી, સુ. રહી છે રાજી થઈને અતિ, સુખ. ॥૧૬॥

મુખે સુખ પામ્યા કંઈ જન, સુખ. મુખ સહુનું સુખસદન, સુખ. ॥

મુખે મોહ્યા મોટા મુનિ, સુખ. મુખ સુખ નિધિ સહુની, સુખ. ॥૧૭॥

મુખ જોઈ દુઃખ ટળે છે, સુખ. આવે સુખ શાંતિ વળે છે, સુખ. ॥

એવું મુખ સુખનું દેનાર, સુખ. જેથી સુખ પામ્યાં નરનાર, સુખ. ॥૧૮॥

ભુજા બેઉ સુખના ભરિયા, સુ. મળી તાપ તનના હરિયા, સુખ. ॥

કરને લટકે કારજ કીધાં, સુખ. જોઈ જન મને સુખ લીધાં, સુખ. ॥૧૯॥

અભય વર બે રહ્યા હાથે, સુ. એવા કર મેલો જન માથે, સુખ. ॥

કરઆંગળી સુખસદન, સુખ. જેણે ધાર્યો ગોવર્ધન, સુખ. ॥૨૦॥

રાખ્યાં ગાય ગોપી ગોવાળ, સુ. કરી વ્રજજનની પ્રતિપાળ, સુ. ॥

હાથે દાસતણાં દુઃખ હરીયાં, સુ. આપી સુખ સુખિયાં કરીયાં, સુ. ॥૨૧॥

એમ સાકાર મૂર્તિ સંબંધે, સુ. સુખિયા આદિ અંત્યે મધ્યે, સુખ. ॥
 મૂર્તિ વડે મોટપ સહુની, સુખ. કોણ તપસી ઋષિ મુનિ, સુખ. ॥૨૨॥
 મૂર્તિ મેલી મોટપ ઈચ્છે, સુખ. તેને વાત બની બગડી છે, સુખ. ॥
 શૂન્ય સુમનની નોય દામ, સુખ. મૂર્ખ તેની કરે છે હામ, સુખ. ॥૨૩॥
 તેમ મૂર્તિ તમારી મેલી, સુખ. સુખસાટે મળશે રસેલી, સુખ. ॥
 તમે જનના સુખને કાજ, સુખ. સદા સાકાર છો મહારાજ, સુખ. ॥૨૪॥
 સાકાર વિના ન સરે કામ, સુ. માટે સાકાર છો સુખધામ, સુખ. ॥
 ચાર વેદ વદે એ વાત, સુખ. પ્રભુ પ્રગટ છો સાક્ષાત, સુખ. ॥૨૫॥
 ષટ્ શાસ્ત્ર કે'છે ખોળી, સુખ. મોટપ્ય પ્રગટની વણતોળી, સુખ. ॥
 અઢાર પુરાણમાં એમ કહેછે, સુ. પ્રભુ સદા સાકાર રહેછે, સુખ. ॥૨૬॥
 સ્મૃતિ શ્રુતિનું એ તાન, સુખ. સદા સાકાર રહે ભગવાન, સુખ. ॥
 તેણે કરી રહેછે સમું, સુખ. નહિ તો વણસી થાય વસમું, સુખ. ॥૨૭॥
 ન રહે એક સ્થિતિ એક રીતિ, સુ. સહુ કોઈ આદરે અનીતિ, સુ. ॥
 ધર્મ ધરાપર ન રહે, સુખ. સહુ કોઈ અધર્મને ગ્રહે, સુખ. ॥૨૮॥
 દેવ દાનવ માનવ મુનિ, સુ. માને નહિ મરજાદા કોયની, સુખ. ॥
 ચાર વર્ણ આશ્રમ ચાર, સુખ. સહુ ભ્રષ્ટ થાય નરનાર, સુખ. ॥૨૯॥
 માટે સહુના ધર્મ રખાવા, સુ. તમે રહો આવા ને આવા, સુખ. ॥
 અધર્મ ઉથાપી ધર્મ થાપો, સુ. તમે હરિજનને સુખ આપો, સુખ. ॥૩૦॥
 તમે ધર્મધુરંધર કા'વો, સુખ. ધર્મ સારું ધરાપર આવો, સુખ. ॥
 તમે ધર્મ તણી છો ઢાલ, સુખ. ધર્મ વર્મ ધર્મલાલ, સુખ. ॥૩૧॥
 ધર્મ પાળક ધર્મ કુમાર, સુખ. તમે સંત જનના શણગાર, સુખ. ॥
 દાસ દોષ નિવારણ નાથ, સુખ. એમ કહેછે સહુજન સાથ, સુખ. ॥૩૨॥
 તમે ભક્તતણા ભયહારી, સુ. તમે સંતજનના સુખકારી, સુખ. ॥
 કપટિ કુટિલ દગાદાર, સુખ. તેના નાશના કરનાર, સુખ. ॥૩૩॥
 તમે અધર્મીના અરિ કા'વો, સુ. નમે'રી ઉપર મે'ર ન લાવો, સુ. ॥
 કુકર્મી કુબુદ્ધિના છો કાળ, સુ. તમો નિજજનના પ્રતિપાળ, સુખ. ॥૩૪॥
 તમારી મૂર્તિ મીરાંથ મોટી, સુ. સેવી સુખ પામ્યા કે કોટિ, સુખ. ॥
 તમારી મૂર્તિ ચિંતામણી, સુ. સમુ ચિંતવે સુખનિધિ ઘણી, સુખ. ॥૩૫॥
 સંતજન ચિંતવે છે સવળું, સુ. અસંતજન ચિંતવે છે અવળું, સુ. ॥

જેજે જન ચિંતવે છે જેવું, સુખ. તેતે ફળ પામે છે તેવું, સુખ. ॥૩૬॥
 કલ્પતરુ તુલ્ય તમે, સુખ. ચિંતવે જે જનને જેવું ગમે, સુખ. ॥
 કલ્પતરુ ચિંતામણી કહિયે, સુ. તમને તે ઉપમા કેમ દઈયે, સુખ. ॥૩૭॥
 તેતો સુખ દુઃખના દેનાર, સુખ. તમે સદા સુખભંડાર, સુખ. ॥
 જોને અસુર અભાગી અતિ, સુખ. મહા દુષ્ટમય દૂરમતિ, સુખ. ॥૩૮॥
 કરતા મનસુખા મારવા, સુખ. નિત્ય પ્રત્યે નવાનવા, સુખ. ॥
 તેને મારી મોક્ષ આપી, સુખ. એવી મૂર્તિ કહી પ્રતાપી, સુખ. ॥૩૯॥
 માટે મૂર્તિ મંગળમૂળ, સુખ. એથી પામ્યા સુખ અતૂળ, સુખ. ॥
 એથી અમંગળ નહિ કેનું, સુખ. શું શું કહિ દેખાડું તેનું, સુખ. ॥૪૦॥
 મંગળ કરચરણાદિક કહિયે, સુ. મંગળ નખશિખાલગી લહિયે, સુ. ॥
 મંગળ ચાલ્ય ચરિત્ર માનું, સુખ. મંગળમાં અમંગળ શાનું, સુખ. ॥૪૧॥
 મંગળ દેવું લેવું એવું, સુખ. સર્વે મંગળકારી કેવું, સુખ. ॥
 મંગળકારી વાણી મુખની, સુ. મંગળ દ્રષ્ટિ કરોછો સુખની, સુખ. ॥૪૨॥
 સર્વે ક્રિયા મંગળકારી, સુખ. મંગળ મૂર્તિની બલીહારી, સુખ. ॥
 મંગળમય મૂર્તિ જેણે જોઈ, સુખ. તેને ન્યુન ન રહી કોઈ, સુખ. ॥૪૩॥
 મંગળ મૂર્તિને પ્રતાપ, સુખ. સ્પર્શ પ્રજળે પૂરણ પાપ, સુખ. ॥
 મંગળ મૂર્તિને સમરતાં, સુખ. મટે સંકટ શ્રીહરિ કરતાં, સુખ. ॥૪૪॥
 મંગળ મૂર્તિને ચિંતવતાં, સુ. કિલ્ખિષ જા્ય શુભ થાયે સેવતાં, સુ. ॥
 મંગળ મૂર્તિનું ધ્યાન ધરતાં, સુ. થાય અંતરમાં સુખ સમતાં, સુ. ॥૪૫॥
 મંગળ મૂર્તિના ગુણ ગાવતાં, સુખ. માટે મેં નથી મૂકાતાં, સુખ. ॥
 મંગળ મૂર્તિ જોઈ મનરાતો, સુખ. તેણે રહું છું ફુલાતો, સુખ. ॥૪૬॥
 મંગળ મૂર્તિ જોઈ મેં મને, સુખ. રાજી રહું છું રાત્યદને, સુખ. ॥
 મંગળ મૂર્તિ જોતાં મારે, સુખ. સઈ ઓછપ્ય છે આ વારે, સુખ. ॥૪૭॥
 પૂર્ણ કામ પ્રગટ પ્રતાપ, સુખ. એમ મને મનાણું આપ, સુખ. ॥
 તેનો નથી થાપ ઉથાપ, સુખ. તે તો પ્રગટને પ્રતાપ, સુખ. ॥૪૮॥
 મૂર્તિ સંભારવા સારું, સુખ. કરતું મનસુખો મન મારું, સુખ. ॥
 તેતો પૂરણ થયો પ્રમાણ, સુખ. કર્યા મૂર્તિનાં વખાણ, સુખ. ॥૪૯॥
 હરિસ્મૃતિ થાય હેયે, સુખ. માટે હરિસ્મૃતિ કહિયે, સુખ. ॥
 કે'તાં સુણતાં મટે ભવફંદ, સુખ. એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, સુખ. ॥૫૦॥

દોહા- અલૌકિક મૂર્તિ આજની, ધરી ધર્મકુમાર ।
જોતાં ના'વે જોડમાં, આ સમ અન્ય અવતાર ॥૧॥
સમર્થ મૂર્તિ સુખ ભરી, ધરી ન ધરશે કોય ।
સર્વોપરી છે શ્રીહરિ, સહજાનંદ પ્રભુ સોય ॥૨॥

ચોપાઈ ધ્રુવપદી- પ્રગટ પ્રબળ મૂર્તિ, આચરજકરી છે ।
જેને નેતિ નેતિ કહે શ્રુતિ, આચ. ।
અકળ અનુપ અમાપ, આચ. કોઈ કરી શકે નહિ થાપ, આચ. ॥૩॥
અગમ અતોલ અપાર, આચ. નિગમે ન થાય નિરધાર, આચ. ॥
શિવ બ્રહ્મા સરખા કહે છે, આ. તોય અતિ અપાર રહે છે, આ. ॥૪॥
પ્રગટ મૂર્તિનો મહિમાય, આચ. સર્વે સુખતણી સીમાય, આચ. ॥
મોટપ્ય હરિમૂર્તિની અતિ, આ. કે'તાં કહેવાય નહિ કોયવતી, આ. ૧૫
જે જે હરિમૂર્તિથી થયું, આચ. તેતે મેં ન જાય કહ્યું, આચ. ॥
બહુ બહુ થાય ચમત્કાર, આચ. તેને કહેતાં ન આવે પાર, આચ. ॥૬॥
જે કોય કેદી ન સૂણ્યું કાન, આચ. તેતો દેખાડ્યું ભગવાન, આ. ॥
અલૌકિક વસ્તુ આવે લોકે, આચ. તેતો જન સહુ અવલોકે, આ. ॥૭॥
અશન વસન સુંદર માળા, આ. પ્રસાદી દાણ્ય રોટા રૂપાળા, આ. ॥
તલલાડુ તોરા હાર, આચ. ફળ ફુલ અમૂલ્ય અપાર, આચ. ॥૮॥
પામે સમાધિયે તે દાસ, આ. જાગે જ્યારે ત્યારે રહે પાસ, આચ. ॥
જે જે આપે સમાધિમાંયે, આ. તે તે લઈ આવે જન આંયે, આચ. ॥૯॥
અમાયિક માયિકમાં આવે, આ. એથી અન્ય આચરજ શું કા'વે, આ. ।
વળી અનેક પરચા આપે, આચ. પામે જન પ્રગટ પ્રતાપે, આચ. ॥૧૦॥
તે તો કે'તાં ન કે'વાયે, આચ. મોટો હરિમૂર્તિ મહિમાયે, આચ. ॥
જે જે આ સમાની વાત, આચ. તે દીઠી મેં સાક્ષાત, આચ. ॥૧૧॥
સંતદાસ પ્રગટ પ્રતાપે, આચ. ગયા જળમાં ના'વા આપે, આ. ॥
દીધી જળમાં ડુબકી દાસે, આ. નિસર્યા નરનારાયણ પાસે, આ. ॥૧૨॥
તિયાં દોઢ માસ રઈ, આચ. ત્યાંની ખબર આવ્યા લઈ, આચ. ॥
તે તો આચરજ વાત કહેવાય, આ. આ દેહે એમ જવાય, આચ. ॥૧૩॥
વળી ફરી મેલ્યા મહારાજે, આ. હીમાળો ઉલ્લંઘ્યો મુનિરાજે, આ. ।
આવી પથ્થરા નદી ત્યાંયે, આ. ઉતર્યા શ્રીહરિની ઈચ્છાયે, આ. ॥૧૪॥

નાહ્યા માનસરોવર ઘાટે, આચ. કે'કે કારજ કીધાં વાટે, આચ. ॥
એહ સામર્થી સ્વામીની, આચ. બીજી કહું બહુનામીની, આચ. ॥૧૫॥
એક સચ્ચિદાનંદ સંત, આચ. મહામોટા સાધુ અત્યંત, આચ. ॥
તેને રુંધ્યા ધરમાં ઘાલી, આચ. રાખી ચોકી તાળાં આલી, આચ. ॥૧૬॥
તેમાંથી નિસરી ગયા, આચ. તાળાં તેમનાં તેમ રહ્યાં, આચ. ॥
ભૌતિક દેહ અભૌતિક થયું, આ. એહ કારણ હરિનું કહ્યું, આ. ॥૧૭॥
વળી હરિમૂર્તિ પ્રતાપે, આચ. સુખિયા થયા સાધુ આપે, આચ. ॥
એક વ્યાપકાનંદ મુનિ, આચ. તે પર મે'ર મોટી પ્રભુની, આચ. ॥૧૮॥
સદા રહે મૂર્તિમાંઈ, આચ. હરે ફરે હરિ ઈચ્છાઈ, આચ. ॥
વળી જે જે બોલે જીહ્વાય, આચ. તેતો તેમનું તેમ થાય, આચ. ॥૧૯॥
એક મુઈ જીવાડી ઘોડી, આચ. એહ વાત નહિ કાંઈ થોડી, આ. ॥
વળી વાડવસુત જીવાડ્યો, આ. પ્રગટ પ્રતાપે ઉઠાડ્યો, આચ. ॥૨૦॥
તે સામર્થી સહજાનંદની, આ. કહિ કેમ જાય આનંદકંદની, આ. ॥
વળી વ્યાપકાનંદે એક, આચ. કાપી કષ્ટ ઉગાર્યો વણિક, આચ. ॥૨૧॥
એવાં અનેક અલૌકિક કાજ, આચ. કર્યા સંત દ્વારે મહારાજ, આચ. ॥
વળી સંત સ્વરૂપાનંદ, આચ. જેને અંતર સદા આનંદ, આચ. ॥૨૨॥
કરી સમાધિ સંયમીની ગયા, આ. દીઠા જીવ દુઃખિયા તિયાં, આ. ॥
નરકકુંડમાં નરનાર, આચ. પાપી પીડાતા અપાર, આચ. ॥૨૩॥
તેને દેખી દયા આવી, આચ. બોલ્યા હરિમૂર્તિ બળ લાવી, આ. ॥
નિસરો નરક થકી સહુ બા'ર, આચ. પ્રગટ પ્રતાપે નરનાર, આ. ॥૨૪॥
કાઢી જીવ કીધા કુંડ ખાલી, આ. જેને જમે નાખ્યા'તા ઝાલી, આ. ॥
તે નિસર્યા હરિપ્રતાપે, આ. એ તો અતોલ વાત અમાપે, આચ. ॥૨૫॥
એક હરિજન પર્વતભાઈ, આ. સદા રહે હરિમૂર્તિમાંઈ, આચ. ॥
એક દિન વિચાર્યું એવું, આ. વારાહરૂપ હશે વળી કેવું, આચ. ॥૨૬॥
ત્યાં તો રૂપ રૂડાં ચોવિશે, આ. ઉભાં આગળ નજરે દિશે, આ. ॥
એકએકથી અનૂપ, આચ. ચિત્ત ચોર ચોવિશે રૂપ, આચ. ॥૨૭॥
વળી પ્રગટ મૂર્તિ પાસે, આચ. ઉભી દીઠી તે પણ દાસે, આચ. ॥
સર્વે રૂપ સમાણાં તેમાં, આચ. પ્રગટ મૂર્તિ સુખની સીમા, આચ. ॥૨૮॥
તેતો પર્વતભાઈ પાસ, આચ. સદા રહે છે શ્રીઅવિનાશ, આચ. ॥

એવી વાત આજ દિન પે'લી, આ. નથી શ્રવણે સાંભળેલી, આ. ॥૨૮॥
 વળી એહ મૂર્તિના બળે, આય. થયું કામ કહું એક પળે, આય. ॥
 એક ભક્ત રૂડો રત્નો, આય. કરે ધ્યાન ધંધો ઘરનો, આય. ॥૩૦॥
 તેને ઘેર દિવ્ય સ્વરૂપે, આય. આવ્યા નાથ રથ અનૂપે, આય. ॥
 હતો રથ હાલો હાલ્યે, આય. વળગ્યો રથને રતનો વાલ્યે, આય. ॥૩૧॥
 પોહોત્યો પળમાં જુગ જોજને, આ. બેઠા બાંધે બાર સદને, આ. ॥
 તેતો દીધું હતું દોકાન, આય. તેમાં મૂકી ગયા ભગવાન, આય. ॥૩૨॥
 ભૌતિક ભાવ રહ્યો નહિ રતિ, આ. પામ્યા દિવ્ય દેહની ગતિ, આ. ॥
 એવા અનંત ચમત્કાર, આય. પ્રગટ મૂર્તિમાં અપાર, આય. ॥૩૩॥
 વળી એક મેઘ હલવાઈ, આય. સદા રહે સમાધિમાંઈ, આય. ॥
 કરે કંદોઈનું કાજ, આય. પળ ભૂલે નહિ મહારાજ, આય. ॥૩૪॥
 તપાવે તેલ અતિ તાવડે, આય. તેમાંથી કળી કાઢે કરવડે, આ. ॥
 તેમાં રતિ ન દાઝે આપે, આય. તે તો હરિ મૂર્તિ પ્રતાપે, આય. ॥૩૫॥
 વળી એક ડોસો યવન, આય. તેને થયું હરિનું દર્શન, આય. ॥
 રહી મૂર્તિ અંતરમાંઈ, આય. ભૂલ્યો દેહ દિસે નહિ કાંઈ, આય. ॥૩૬॥
 તેને બાપે બાંધ્યો બંધે, આય. રોક્યો ઘરમાં ઘાલી સંબંધે, આ. ॥
 આપ્યાં કમાડ દીધાં તાળાં, આય. બેઠાં બારણે રખવાળાં, આય. ॥૩૭॥
 તેમાંથી દેહ અદર્શ થઈ, આ. નિસર્યો બાર ગાઉ પર જઈ, આ. ॥
 ત્યાં પણ બંધ કર્યો વળી બીજે, આ. ત્યાંથી નિસરી ગયો ત્રીજે, આ. ૩૮
 આવરણ એક આડું નવ રહ્યું, આ. ભૌતિક દેહ અભૌતિક થયું, આ. ॥
 તેતો જાણે છે જન મનમાં, આ. એહ સામર્થ્ય ભગવનમાં, આ. ॥૩૯॥
 એવી કેટલીક વાતો કરીયે, આ. પ્રગટ મૂર્તિની વૈખરીયે, આય. ॥
 ઘણી વાત થોડામાં કહી, આય. બીજી ઘણી ગ્રંથોમાં રહી, આય. ॥૪૦॥
 સર્વે વાત સંભારી કહેવા, આ. નથી આ જગમાં કોઈ એવા, આ. ॥
 જોયું અંતર ઉંડું ખોળી, આય. સામર્થવા'ળામાં વણતોળી, આય. ॥૪૧॥
 આ મૂર્તિની જે મોટાઈ, આય. નાવે નાવે કહ્યા માંઈ, આય. ॥
 આ મૂર્તિ સહુથી ન્યારી, આય. શું હું કહું વડાઈ વિસ્તારી, આ. ॥૪૨॥
 આ મૂર્તિ સહુથી નોખી, આ. ચોક્કસ વાત કહું છું ચોખ્ખી, આ. ॥
 આ મૂર્તિ નહિ અન્ય જેવી, આ. હરિ ધરી ન ધરશે એવી, આ. ॥૪૩॥

આ મૂર્તિ છે અલૌકિક, આય. માનો માન મનનું મૂકી, આય. ॥
 આ મૂર્તિ નહિ કોય સરખી, આ. જુઓ અંતર ઉંડું નિરખી, આ. ॥૪૪॥
 આ મૂર્તિનો મહિમાય, આય. કોટિ કવિયે કેમ કહેવાય, આય. ॥
 આ મૂર્તિનું પરમાણું, આય. લખતાં કે'ણે ન લખાણું, આય. ॥૪૫॥
 કેક કહિકહિ કે'છે ઘણું, આ. બળ બહુ દેખાડે બુદ્ધિતણું, આય. ॥
 તોય જથારથ જાણવા, આય. નથી કોય જુના નવા, આય. ॥૪૬॥
 એવી મૂર્તિ છે આજની, આ. હરિજનના સુખ સાજની, આય. ॥
 સહુને પાર આવ્યા છે પોતે, આ. જન સુખિયા થાય સહુ જોતે, આ. ૪૭
 એહ મૂર્તિને પ્રસંગે, આય. કેક સુખિયા થયા અંગે, આય. ॥
 એવી મૂર્તિ સુખમય સારી, આ. તે તો દ્વિજ ધર્મ ઘર ધારી, આ. ॥૪૮॥
 ધન્ય ધન્ય દ્વિજ ધર્મકુમાર, આ. કર્યા બહુ જીવ ભવપાર, આ. ॥
 તે ગણતાં ન ગણાય, આય. કહ્યો મૂર્તિનો મહિમાય, આય. ॥૪૯॥
 મોટપ્ય કહેવા મૂર્તિતણી, આ. હતી હામ હૈયામાં ઘણી, આય. ॥
 પુરી થઈ પામ્યો આનંદ, આ. એમ કહે નિષ્કુલાનંદ આય. ॥૫૦॥

ઈતિ શ્રી નિષ્કુલાનંદમુનિવિરચિતં શ્રીહરિસ્મૃતિમધ્યે
 સપ્તમશ્ચિંતામણિઃ ॥૭॥